

Fra: Lisbeth Jess Plesner <lisbeth@danskakvakultur.dk>
Sendt: 10. juni 2016 14:40
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: HØRING j nr mst 4200 00051 udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Vedr. høring om udkast til bekt. om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering J. nr. NST -4200-00051

I det vi takker for tilsendt høringsmateriale har Dansk Akvakultur flg. bemærkninger.

Bekendtgørelsen, der er fastsat med hjemmel i lov om vandplanlægning §§ 7 og 19, regulerer kommunernes ansøgning om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering. Bekendtgørelsen vil således ikke angå regulering af vandforsyning, herunder til dambrug, der reguleres af vandforsyningsloven. Der henvises til adskillige afgørelser fra Miljøklagenævnet herom. Regulering i henhold til hjemlen i vandplanlægningsloven angår således vandkvalitet (forurening af vandløb), samt den fysiske udformning af vandløbene.

I udkastet § 5 er oplistet forslag til gældende kriterier for vurdering af vandløbsrestaureringsprojekter.

Følgende formulering i udkastets § 5.1, litra 9:

"Ved etablering af omløbsstryg, dimensioneres stryget således, at der opretholdes mindst 50 % af medianminimumsvandføringen i stryget samtidig med, at der ikke må fjernes mere end 50 % af medianminimumsvandføringen fra stryget.": ses at stride imod dansk lovgivnings specialitetsprincip. Desuden ses udkastet at medfører en indirekte skærpelse af vandforsyningsloven for dambrug.

Der bør her i stedet anføres:

"Ved etablering af omløbsstryg, skal der ved dimensioneringen tilsikres den fornødne vandpassage, i øvrigt i overensstemmelse med vandforsyningslovens gældende bestemmelser."

Jf. Vandforsyningsloven (LBK nr. 1584 af 10. dec. 2015) § 22 stk. 4. "Ved tilladelser til indvinding af overfladevand til dambrug skal der altid opretholdes en vandføring på mindst halvdelen af medianminimumsvandføringen i vandløbet."

Alle tilladelser til overfladevandsindvinding til dambrug skal vurderes i forhold til VVM og habitatregler mm., således at der i hvert tilfælde bliver lavet en konkret vurdering af, hvor meget vand der kan tillades til dambruget under behørig hensyntagen til vandløbsmålsætninger, habitatregler mm.

Så i de gældende regler bliver der allerede tages behørigt hensyn til at vandindvinding til dambrug ikke må medføre væsentlige gener, så den foreslåede skærpelse har intet fagligt ophæng. Man kan næsten få mistanke om, at det er en "går den så går den" skærpelse om vandindvinding til dambrug, der er forsøgt listet ind "langt nede" i en bekendtgørelse om vandløbsrestaurering, men det forventes selvfølgelig ikke, at det hænger sådan sammen.

Derudover finder Dansk Akvakultur, at en så væsentlig ændring, som en indirekte skærpelse i forhold til vandforsyning til dambrug, for god ordens skyld burde være nævnt i høringsbrevet.

Venlig hilsen

Lisbeth Jess Plesner
Chefkonsulent / Chief Adviser
Dansk Akvakultur

Mobil +45 22828702

Dansk Akvakultur

Vejlsøvej 51, 8600 Silkeborg, www.danskakvakultur.dk

Dansk Akvakultur repræsenterer det danske opdrætserhverv. Vores medlemmer opdrætter årligt ca. 40.000 tons fisk, skaldyr m.v.,

og vi eksporterer for ca. 1,2 mia. kr. Det bidrager til folkesundheden og den danske samfundsøkonomi.

Vores mission er at øge udbuddet af sunde og ansvarligt opdrættede akvakulturprodukter til forbrugere i ind- og udland.

Fra: Lars Kaalund <LAKA@kl.dk>
Sendt: 13. juni 2016 09:26
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse; Ann Merete Mortensen
Cc: Niels Philip Jensen; Lars Kaalund
Emne: Høringssvar - udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Høringssvar på

Udkast til bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Tilskudsordningen har til formål at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandløbsforekomster. Ordningen giver det økonomiske grundlag for kommunernes indsats.

Generelle bemærkninger

Først vil vi gerne takke for de mange nye virkemidler der stilles til rådighed, det har længe været et kommunalt ønske. Og den strækningsbaserede tilgang giver tilsvarende kommunerne mulighed for at tilrettelægge en samlet indsats med forskellige virkemidler, og en samlet vurdering af økonomien.

Det anbefales at forundersøgelser på de store projekter prioriteres først, for at gennemførelse kan nås i perioden.

Små men vigtige spærringer bør kunne fjernes uden at der kræves forundersøgelse.

Det anbefales, at kommunerne får mulighed for at vælge det/de mest egnede virkemidler på de enkelte strækninger efter forundersøgelsen er gennemført.

Detaljerede bemærkninger

Forundersøgelse før gennemførelse

Ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet og forud for ansøgninger om gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Formuleringen om, at forundersøgelser (altid) prioriteres forud for gennemførsler er uheldig, da det vil kunne bremse fjernelse af små, men vigtige spærringer/restaureringer, som ikke kræver en særskilt forundersøgelse.

Det giver mening at prioritere forundersøgelser på store projekter først, da disse ofte tager flere år at gennemføre, men ikke generelt kun at prioritere forundersøgelser.

Det foreslås, at definerer de store projekter i bekendtgørelsen nærmere (ex. projektarealer større end 10 ha eller realiseringsbudget på mere end 400.000 kr.), således at forundersøgelse af disse kan prioriteres først, og igangsættes, så projekterne kan nå at blive færdige inden 2021.

Valg af virkemidler på den enkelte udpegede i vandløbsstrækning

Det anbefales, at det gøres tydeligt i teksten, at kommunerne kan vælge det/de mest egnede virkemidler på de enkelte strækninger. Under en forundersøgelse er det meget sandsynligt, at virkemidlet afsat ved planlægningen til Vandområdeplan 2015-2021, viser sig at være mindre egnet end først antaget. Dette er en

naturlig følge af, at kommunerne ikke har gået samtlige målsatte vandløb igennem i forbindelse med tilblivelsen af Vandområdeplan 2015-2021. For at sikre de mest omkostningseffektive løsninger, som bidrager til flest km vandløb med mål opfyldelse, anbefales at det bliver muligt for kommunerne at ændre på det udpegede virkemiddel på de enkelte vandløbsstrækninger, som udpeges til indsats i Vandområdeplan 2015-2021.

Med venlig hilsen
Lars Kaalund

Chefkonsulent
Teknik og Miljø

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3753
E LAKA@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Fra: Ann Merete Mortensen [<mailto:AMM@nst.dk>]

Sendt: 18. maj 2016 13:07

Til: EFKM - Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet <efkm@efkm.dk>; Kulturministeriet <kum@kum.dk>; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse <evm@evm.dk>; sim@sim.dk; KL <KL@kl.dk>; regioner@regioner.dk; dn@dn.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk; danskakvakultur@danskakvakultur.dk; dof@dof.dk; danva@danva.dk; di@di.dk; info@ecocouncil.dk; dce@au.dk; aqua@aqua.dtu.dk; fri@frinet.dk; fr@friluftsraadet.dk; info.dk@greenpeace.org; ktc@ktc.dk; hoering@lf.dk; info@baeredygtigtlandbrug.dk; mail@envina.dk

Emne: HØRING - udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Til myndigheder, organisation m.fl.

Vedlagt følger udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Om baggrund, indhold m.v. henvises til høringsbrevet.

Høringsfristen er den 13. juni 2016.

Materialet offentliggøres tillige på Høringsportalen.

Venlig hilsen

Ann Merete Mortensen
Fuldmægtig | Tilskud og projekter
+45 72 54 22 26 | amm@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 30 00 | nst@nst.dk | www.naturstyrelsen.dk

NATURSTYRELSEN BLIVER DELT I TO

Fra 1. juli 2016 bliver Naturstyrelsen delt i to. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA), som er overordnet statslig myndighed på vand- og naturområdet, og Naturstyrelsen (NST), som skal forvalte Miljø- og Fødevareministeriets skov- og naturarealer og gennemføre projekter til gavn for biodiversitet og friluftsliv.

Fredericia, den 13. juni 2016

Høring vedr. bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedr. vandløbsrestaurering

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, Jeres J.nr. NST-4200-00051.

I Danmark er der ca. 75.000 km vandløb. Det anslås, at cirka 70 % af disse oprindeligt er skabt af landmænd for landbruget. Formålet er at sikre afvanding af landbrugsjord og derigennem fastholde markernes frugtbarhed, så markerne fortsat er dyrkbare og holder værdien for fremtidige generationer. Sammenlagt anslås, at cirka 90-95 % af vandløbene er skabt eller reguleret og tilpasset af landbruget. Alt sammen for at sikre afvandingen.

Konklusion

Udvalget af de tilskudsberettigede restaureringer, jf. bekendtgørelsens § 2 vil i mange tilfælde medføre forøget vandstand i vandløbene. En forøget vandstand i vandløbene vil med stor sandsynlighed forsumpe landbrugsarealer. Der er mange arealer, som danske landmænd ikke tør at disponere over, fordi nedbør og afvandingskapacitet ikke matcher hinanden. Der er brug for mere afvandingskapacitet i de danske vandløb, der på nuværende tidspunkt slet ikke er dimensioneret til at tage den øgede mængde nedbør, der desuden ifølge analyser viser en tendens til at ville stige over de kommende år.

Det virker derfor stik imod hensigten, når der laves tilskudsbekendtgørelser, der ligefrem giver kommunen økonomisk incitament til at forøge vandstanden i vandløbet, hvilket desuden ikke er i overensstemmelse med vandløbslovens formål, der er at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, jf. vandløbslovens § 1, stk. 1.

Der er behov for at klimasikre vandløb igennem fastlæggelse af et serviceniveau for fravær af oversvømmelse af de danske marker. Serviceniveauet har til formål at fastlægge nogle klare grænser for hvornår, hvordan og hvor meget vand, der må være på markerne. Serviceniveauet for de danske marker bør være noget danske landmænd kan støtte ret på og indholdet af serviceniveauet bør fastlægges efter en nærmere faglig vurdering. Ud over en lang række kvalitative og individuelle parametre bør serviceniveauet også indeholde hyppighed. Om hyppigheden bør være 10, 20, 30 eller 40 år bør ligeledes diskuteres og vurderes nærmere.

Når der skal beregnes omkostningseffektivitet bør der for de restaureringer, der medfører en forhøjet vandstand ligeledes medregnes erstatning til lodsejerne efter vandløbslovens § 37, stk. 4.

Manglende høringsnotater

Bæredygtigt Landbrug er meget interesseret i, hvilke tanker der ligger bag de udstedte bekendtgørelser. Vi er derfor også meget opmærksomme, når der på høringsportalen bliver offentliggjort et høringsnotat på en bekendtgørelse, vi har afgivet høringssvar til. Vi er især opmærksomme på høringsnotatet, når en bekendtgørelse kommer i høring, som vi i en tidligere version har afgivet høringssvar til, hvilket er tilfældet ved denne høring. Det må dog konstateres, at høringsnotatet ikke er offentliggjort for den tidligere version af både kriteriebekendtgørelsen og tilskudsbekendtgørelsen, som nu er i høring.

Hvis høringsnotaterne er udarbejdet, anmoder vi om, at de straks offentliggøres på høringsportalen og herudover fremsendes på mail til Bæredygtigt Landbrug.

Serviceniveau på vandløb

Det er Bæredygtigt Landbrugs vurdering, at der er behov for at fastlægge et serviceniveau på vandløb. Vandløb skal dimensioneres, så der tages udgangspunkt i det nuværende behov for vandaflledning, men også fremtidssikrer vandløbene til den forventede øgede mængde nedbør. Dette kan gøres ved at se på det nuværende behov plus en vurdering af det fremtidige forøgede afvandingsbehov. Serviceniveauet skal derudover indeholde en hyppighed. Udgangspunktet kan f.eks. være, at det kan accepteres, der sker oversvømmelse i en eller anden grad hvert 10., 20. eller 30. år alt efter, hvad der vurderes er formålstjenligt. Vandløbet skal kunne aflede vandet igennem alle år, hvor det dog én gang i den fastlagte årrække accepteres, at der sker oversvømmelse af en nærmere bestemt varighed og omfang. Sker oversvømmelserne oftere end det fastlagte serviceniveau har kommunen en handlepligt, hvor lodsejeren kan støtte direkte ret på dette serviceniveau og kræve handling fra kommunen.

Serviceniveauet skal fastlægges, så der er samme serviceniveau på landet som i byen. Hvis det kan accepteres at kælderen i byen står under vand hvert 20. år, er det således også hvert 20. år, det kan accepteres, at landmandens marker står under vand.

I forbindelse med en vandløbsrestaureringssag skal vandløbet således klimasikres og dimensioneres til fremtiden. Inden for denne ramme, kan der udlægges gydegrus og andet groft materiale. Det er dog vigtigt først at tage udgangspunkt i behovet for afledning af vandet og først derefter indrette vandløbet til den naturtilstand, der ønskes.

Bliver omkringliggende arealer oversvømmede som resultat af en høj vandstand i vandløbet, er der desuden stor risiko for fosformobilisering, hvor fosforen løber med ud i vandløbet, når vandstanden falder igen. Oversvømmede marker er således hverken godt for miljøet eller landbruget.

Det er afgørende at virkemidlerne til vandaflledning udformes og afpasses det fastlagte serviceniveau for vand på de danske marker.

Træplantning

Som udgangspunkt er træplantning et godt virkemiddel til begrænsning af grødevæksten, hvis træerne placeres fornuftige steder og ikke medfører en forringelse af vandføringsevnen.

Bæredygtigt Landbrug er dog uenig i, at træerne skal plantes under kronekanten. Dette vil medføre en forhøjet risiko for, at rødderne kravler ud i vandløbet, ødelægger brinkerne og forringer vandløbets vandføringsevne. Træerne skal plantes ovenfor kronekanten, de steder det kan være fornuftigt, men kun hvis lodsejeren frivilligt er indforstået med det.

Erstatning

Den overvejende del af kategorierne af vandløbsrestaureringer, jf. bekendtgørelsens § 2 vil som tidligere nævnt medføre en hævet vandstand i vandløbene med forsumpning af omkringliggende arealer til følge. Vandløbslovens § 37, stk. 4 lyder: "Enhver, der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning". Lider en lodsejer tab som følge af forsumpning efter en foretaget restaurering har lodsejeren derfor krav på erstatning, jf. vandløbslovens § 37, stk. 4. Denne ret til erstatning bør medregnes ved

udregning af omkostningseffektiviteten, idet erstatningsstørrelsen kan have store virkninger på den samlede pris for en restaurering.

Ifølge DCE's videnskabelige rapport: "Faglig udredning om grødeskæring i vandløb", der var i høring frem til den 16. maj 2016, s. 75, tabel 6.1 har en lille ændring af vandstanden stor betydning for de omkringliggende drænedes arealer.

Det fremgår af tabellen, at såfremt hoveddrænledningens fald er på 1 promille og vandstanden i vandløbet stiger blot 5 cm, betyder det en vandstandshævning, der strækker sig 50 meter ud fra vandløbet. Hvis drænuvløbet allerede står under vand, forsumper en 5 cm stigning altså en zone der strækker sig 50 meter ind i marken langs med vandløbet - udover den del, der allerede i dag er forsumpet – vel at mærke på begge sider af vandløbet.

En 5 cm stigning ødelægger således en 100 meter bred zone agerjord direkte som følge af vandløbsrestaurering, hvilket skal erstattes, jf. vandløbslovens § 37, stk. 4. Erstatningen bør derfor medregnes, når omkostningseffektiviteten for en restaurering skal vurderes. Der savnes samtidig en miljøvurdering af, hvad risikoen for fosformobilisering er ved vandstandshævningen.

Klageadgang

Bekendtgørelsen har nær sammenhæng til tilskudsbekendtgørelsen, der administreres af NaturErhvervstyrelsen. Fødevareministeriets Klagecenter er klagemyndighed hvad angår tilskudsbekendtgørelsen. Kriterierne er konkrete vurderinger og valget af det ene vandløb fremfor det andet har væsentlig betydning for lodsejerne. De fleste landmænd vil nok helst undvære disse projekter. Bekendtgørelsen bør derfor have en klageadgang, fordi valget af det ene projekt fremfor et andet projekt er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Denne afgørelse har betydning for danske landmænd, der naturligvis skal være klageberettigede.

Lige nu synes konstruktionen at være helt bizar, fordi det kun er selve tilskuddet, der kan påklages til Fødevareministeriets Klagecenter. Dermed er der skabt et system, hvor der er dele af afgørelsen, der ikke kan påklages. Hvis der endelig kan påklages, så vurderes kriterierne ikke. Det er en konstruktion, der ligner omgåelse og slet ikke synes at være holdbar.

Det må være et krav, at Naturstyrelsen sammen med NaturErhvervstyrelsen fastlægger adgangen til, at klage og prøvelsens omfang. Det forekommer helt utvivlsomt, at myndigheden fastlægger, hvor projekterne skal være, hvordan de skal se ud og dermed også indirekte fastlægger, at gode landbrugsarealer oversvømmes, osv.

Forvaltningsloven indeholder ingen definition af afgørelsesbegrebet, men efter forarbejderne til loven sigtes der med udtrykket 'truffet afgørelse' til udfærdigelse af retsakter, dvs. udtalelser der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde. Udenfor loven falder navnlig den administrative sagsbehandling, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. Det er muligt, at styrelserne anser regulering af miljøet som faktisk forvaltning, men realiteten er, at den faktiske forvaltning ender i bl.a. ændret strømføring, der kan være i strid med vandløbsregulativet eller en ændret tilstand af et § 3-vandløb eller oversvømmelser, der er i strid med ejendoms- og dyrkningsretten. Hele vejen igennem vil projekterne helt utvivlsomt være en beslutning af retlig karakter, der er afgørelser i forvaltningslovens forstand.

Samtidig må jeg gøre opmærksom på Aarhuskonventionen, der bør medføre, at det er hele projektet, der kan påklages, dvs. prøvelsens omfang kan ikke begrænses.

Det vil være omgåelse af Aarhuskonventionen, hvis de to ministerier ikke koordinerer klageadgangen, så det sikres, at danske landmænd kan påklage disse projekter uden begrænsninger i den fulde prøvelse.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Bæredygtigt
Landbrug

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
nst@nst.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

Landbrug & Fødevarer takker for lejligheden til at komme med bemærkninger til høringsmaterialet.

Vores høringssvar består af to dele:

1. Overordnede bemærkninger vedrørende vandløbsrestaureringer og deres gennemførelse
2. Specifikke kommentarer til bekendtgørelsen og dens bilag.

Landbrug & Fødevarers overordnede bemærkninger

Vandløbsrestaureringer kan være nødvendige for at opfylde miljømålsætningerne. Ethvert muligt projekt skal dog kunne bestå en indledende test, der helt enkelt går på: Er det foreslåede tiltag relevant, og vil det overhovedet føre til opfyldelse af miljømålsætningen for *alle* de biologiske kvalitetselementer (pt. fisk, vandplanter og smådyr)? Hvis dette *ikke* er tilfældet, er der ingen grund til at gå videre med vurdering af, om en række øvrige kriterier er opfyldt.

Virkemidlet, der ønskes anvendt, skal derfor med meget stor sandsynlighed, og baseret på et solidt fagligt grundlag, kunne føre til målopfyldelse uden senere supplement. Hvis den nødvendige indsats deles op i etaper, vil den sande omkostningseffektivitet og de reelle konsekvenser for lodsejerne være skjulte.

Helt overordnet set mener vi, at det altid skal tilstræbes at anvende virkemidler uden negative konsekvenser på afvandingen, subsidiaært tiltag, hvor der er knyttet afværgeforanstaltninger til. Dette bør indføres som et selvstændigt kriterie. I forbindelse med restaureringer vil det ofte være muligt at sikre eller endda forbedre afvandingsevnen. Vi opfordrer til at denne vinkel skal tages med i projekteringen.

Det er endvidere væsentligt, at lodsejerinddragelsen sker så tidligt som muligt, og ikke først når streger er slået og beregninger udført. I nogle tilfælde kan lodsejerønsker (fx omfang eller placering) sagtens indarbejdes i projektet uden at påvirke miljøeffekten af tiltaget, ligesom inddragelse kan føre til større deltagelse og medejerskab. Det viser erfaringer fx fra projekter udført i samarbejde mellem landmænd og sportsfiskere rundt omkring i landet.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Der bør altid – om muligt – arbejdes med en vis fleksibilitet: Kan en mindre justering af det grundlæggende projekt sikre, at lodsejerne undgår eller får mindsket deres gener? Det forhold bør også fremgå af bekendtgørelsen.

Det nævnte økonomiske afskæringskriterie – et forholdstal mellem nogle endnu ukendte referenceværdier for omkostninger og forundersøgelsens bud på de forventede udgifter – savner ophæng i virkeligheden. Hvorfor lige 1,5? Der bør altid regnes på realistiske værdier, som meget ofte vil ligge markant anderledes end referencen. Aktuelle og lokale jordpriser, tab ved defigurering etc. skal indgå helt fra start, så omkostningseffektiviteten og dermed relevansen af det foreslåede tiltag kan bruges til at fremme eller skrinlægge projekter tidligt i processen. I den sammenhæng virker tallet 1,5 grebet ud af luften.

Vi får meldinger fra vores medlemmer om, at nogle kommuner, i forbindelse med de eksisterende ordninger, søger igen og igen til projekter, der allerede er blevet afvist i Naturstyrelsen (fx grundet manglende omkostningseffektivitet eller for ringe effekt). Det bør tydeliggøres, at når et projekt er afvist betyder det som udgangspunkt, at indsatsen udgår og vandforekomsten får tildelt en ændret karakterisering eller undtagelsesbestemmelserne tages i anvendelse. Derved undgår lodsejerne at blive fanget i en uendelig diskussion og kamp med kommunen, og sagsgangen mellem ansøger og Naturstyrelsen bliver lettere og mindre ressourcekrævende.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsen

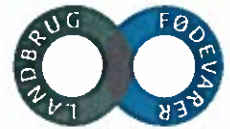
Ad § 2) Den her anførte inddeling svarer ikke til den inddeling, vi i dag kan finde på Naturstyrelsens hjemmeside, hvor eksempelvis åbning af rørlagte vandløb har sit eget punkt med tre virkemidler. Det kan konstateres, at de virkemidler, der er anført i paragraffen, ikke omfatter alle de virkemidler, der fremgår af det virkemiddelkatalog, der findes på styrelsens hjemmeside. Således mangler genslyngning i kombination med afværgeforanstaltninger, etablering af miniådale med genslyngning, restaurering af hele ådale, dobbeltprofil og åbning af rørlagte strækninger med efterfølgende etablering af miniådale med genslyngning.

Det er stort set alle de dyreste virkemidler, der mangler. Virkemidler, der enten slet ikke medfører tab eller er koblet til afværgeforanstaltninger, vil – til trods for erstatningsmuligheden – klart være at foretrække, idet lodsejerne i mange tilfælde næppe vil finde, at der er tale om fuld erstatning.

Ad § 5, stk. 2, nr. 3) Her omtales større sten. I virkemiddelkataloget nævnes bare sten. "Større" påstås udtaget.

Ad § 5, stk. 2, nr. 5, 6, 8 og 9) Her opstilles forudsætninger om anlæggets størrelse og vandløbets fald. Disse angivelser findes ikke i virkemiddelkataloget, men i nogen grad i den tilsvarende nugældende bekendtgørelse. Det bemærkes, at kravet om et anlæg på mindst 1,5 er større end de almindeligt ofte anvendte anlæg på 1, der vil medføre et mindre arealforbrug.

Ad § 5, stk. 2, nr. 7) Det anføres her, at træerne plantes under kronekanten på brinken. Det påstås ændret til, at træerne plantes langs vandløbet. Det er den formulering, der er anvendt i virkemiddelkataloget. Endvidere indeholder vandløbsloven i § 34 alene

hjemmel til at foretage beplantning langs vandløb, og således ikke i vandløb. Hvilket vil være tilfældet, hvis der plantes under kronekanten.

Ad § 5, stk. 2, nr. 9) De her anførte krav til opdeling af medianminimumsvandføringen er uklare, herunder hvilke konsekvenser det kan få.

Ad bilag med vejledende referenceværdier: Her er ikke anført talstørrelser, så det vanskeligt at forholde sig til dette bilag. I § 2, stk. 5 bemyndiges styrelsen til at justere de tal, der vil blive fastsat. Der bør gennemføres en høring inden disse tal fastlægges og inden de efterfølgende justeres.

Med venlig hilsen

Erik Jørgensen

Miljø- og Fødevareministeriet
Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Sendt elektronisk nst@nst.dk

Vingsted, den 13. juni 2016.

Danmarks Sportsfiskerforbunds høringssvar til udkast til bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, J.nr.NST-4200-00051, ref. AMM :

Danmarks Sportsfiskerforbund vil indledningsvis takke for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Mangel på kvalitetssikring ved den bedste fiskerifaglige ekspertise :

I medsendte høringsbrev står blandt andet:

Bekendtgørelsen om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering udgør sammen med bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering (som udstedes af NaturErhvervstyrelsen) det juridisk/administrative grundlag for tilskudsordningen til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Tilskudsordningen har til formål at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandløbsforekomster.

Danmarks Sportsfiskerforbund er uforstående overfor at den førende fiskerifaglige ekspertise DTU-Aqua ikke skal høres, når det i høringsbrevet præciseres at tilskudsordningens formål er genopretning af gydepladser og sikre passage for fisk.

Det vil være ufornuftigt og en dårlig anvendelse af resurserne, hvis ikke DTU-Aqua's fiskeri- og vandløbsfaglige ekspertise med hensyn til at vurdere fagligheden i vandløbsprojekterne kommer i anvendelse.

Når dette er sagt, er det endvidere forkert når NaturErhvervstyrelsen i Årsrapporten "EHFF 2014-2020 Danmark, Årlig indberetning 2014-2015, Til forelæggelse for Europa-Kommissionen 31. maj 2016." Skriver at DTU-Aquas retningslinjer er fulgt.

I rapporten står i forbindelse med afsnit 3.1.1.2 Fiskeri, natur og miljø:

Alle projekterne er gennemført efter de retningslinjer, som DTU-Aqua har beskrevet med henblik på at sikre optimale vandringsveje og gyde- og opvækstforhold for fisk og anden akvatisk fauna.

Fisk tilgodeses ikke i nødvendigt omfang:

I høringsbrevet beskrives hvilke økonomisk ramme der er til rådighed i 2016, samt at der sker en medfinansiering af EU's Hav- og Fiskerifond.

Midler herfra skal tilgodeses mange forhold omkring fisk, fiskeri, akvakultur samt forarbejdning i fiskeindustrien, men i forbindelse med vandløbsrestaurering må det primære mål være at forbedre naturen for at tilgodese fiskebestandene.

Vi kan ikke forstå at DTU Aqua ikke skal høres i forbindelse med udvælgelse af projekter, når f.eks. NaturErhvervstyrelsen i anden sammenhæng, fremhæver dem pga. deres grundlæggende og høje kompetencer vedrørende fiskepleje og fiskeri i ferskvand.

Kriterierne i § 5 tilgodeser ikke fiskene på grund af et forkert fagligt grundlag:

Danmarks Sportsfiskerforbund vil henlede opmærksomheden på at en af de vigtigste faktorer i vandløbet er faldet og dermed vandets hastighed. Danmark er ikke begunstiget af meget fald i vandløbene og derfor henstiller vi at faldet udnyttes bedst muligt. Det er uforstående at der ved vandløbsprojekter ikke sikres mulighed for gydning. Disse tilgodeses ved at følge DTU-Aqua's anbefalinger.

Disse fremgår af hæftet "ABC I VANDLØBSRESTAURERING" udgivet af DTU-Aqua/Danmarks Sportsfiskerforbund og bygger på bedste og nyeste viden og egne undersøgelser og forskning.

Fra hæftet vil vi bringe følgende citat:

Betydningen af at anlægge og genskabe stryg med et naturligt fald.

Vandløbets fald måles normalt i promille, så et fald på 5 promille betyder, at vandløbets bund falder 5 cm på 10 m (10 m = 1.000 cm). Naturlige gydestryg i små vandløb har typisk et fald på 5 promille, mens de kun har et fald på ca. 2 promille i store vandløb. Man skal udnytte denne viden, når man vil genskabe gode forhold ved vandløbsrestaurering. Et stryg med et fald på 5 promille vil f.eks. skylle væk i et stort vandløb, hvis man bruger gydegrus, dvs. sten på størrelse med valnødder.

Det ses desværre tit, at der ved "restaurering" bevares opstemninger og/eller anlægges stenstryg med et unaturligt stort fald på 5-10 promille eller mere. Faldet er så stort, at der udlægges sten i stedet for gydegrus, så stryget ikke skyller væk. Men resultatet er, at stryget ikke kan bruges til gydning, og det er rigtig ærgerligt. Hvis man f.eks. har et fald på 50 cm til rådighed til anlæg af et stryg i et stort vandløb, kan man anlægge et 250 m langt stryg med et naturligt fald på 2 promille og skabe gode gydemuligheder i åens fulde bredde. Dvs. at man skaber et stryg på 2.000 m², hvor laksefisk, lampretter m.m. kan gyde og leve, og hvor der vil være optimale betingelser for et varieret liv af planter, dyr og andre fisk. Hvis man i stedet anlægger et stejlt stenstryg på f.eks. 5 promille, får man et unaturligt stejlt stryg på 100 m uden gydemuligheder for vores naturlige fisk og med unaturlige levesteder for vores flora og fauna.

Denne ABC i Vandløbsrestaurering bør i højere grad indgå i arbejdet med vandløbsforbedrende tiltag og kan findes på www.fiskepleje.dk

Med henvisning til ovenstående mener vi derfor ikke at kriterierne i § 5. stk. 5., 6., 8. og 9. stemmer overens med den fiskerifaglige bedste viden. Kriterierne er en dårlig udnyttelse af de danske vandløbs begrænsede fald. Der bør i højere grad differentieres mellem type 1 vandløb og de større type 2 og 3 vandløb i de faglige kriterier vedrørende faldforhold. Endvidere er etablering af omløbspassager en absolut nødløsning. Dette er det nødvendigt at pointere i bekendtgørelsen ligesom det skal præciseres, at et omløbsstryg kun etableres hvor fjernelse af en spærring IKKE kan lade sig gøre.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener endvidere der skal indskrives, at stryget til enhver tid skal have åens fulde vandføring ellers fungerer det ikke. Der er eksempler på at 15 år gamle løsninger med omløbsstryg ikke virker efter hensigten og må laves om.

I udkast til bekendtgørelse står i § 5. stk. 9.:

Ved fjernelse af fysiske spærringer må faldet ikke overstige 10 % og brinkanlæg må ikke være stejle end 1:1,5. Ved etablering af omløbsstryg, dimensioneres stryget således, at der opretholdes mindst 50 % af medianminimumsvandføringen i stryget samtidig med, at der ikke må fjernes mere end 50 % af medianminimumsvandføringen fra stryget. Stk. 1, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener med henvisning til ovenstående at der med det fremsendte udkast ikke tages det nødvendige hensyn til fiskene i vandløbene. Det harmonerer også dårligt med at fisk i de kommende vandområdeplaner (2015-21), bliver ét af tre miljømål i forbindelse med afgørelse om målopfyldelse.

Endelig er kriterierne set i lyset af at af det beløb, der årligt bruges på vandløbsrestaurering i forbindelse med vandområdeplanerne modtager 10 mio. kr. årligt af provenuet fra fisketegnet, der betales af de danske lystfiskere.

Vi er desuden meget irriteret over at arbejdet med at skaffe gode naturforhold i de danske vandløb, skal være afhængig af om et dambrug kan videreføres. At dette skal vægtes 20 % som beskrevet i § 6. kan være en direkte hindring for gode projekter.

Fra udkastet:

§ 6. Stk. 2. Ansøgninger om tilskud til gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering prioriteres efter følgende prioriteringskriterier:

1) Omkostningseffektivitet.

2) Muligheden for, at dambrugserhverv kan videreføres eller omlægges inden for projektområdet under hensyn til miljøpåvirkningen.

3) Projekter i vandløb omfattet af nationale handleplaner for truede fiskearter, eller vandløb i Natura 2000-områder, hvor vandløbsfauna indgår i udpegningsgrundlaget.

4) Projektets virkning i forhold til forbedrede forhold for fiskebestandene i vandløbet, der medvirker til opnåelse af det konkrete miljømål, der er fastlagt i regler om miljømål, udstedt med hjemmel i § 7, stk. 1 i lov om vandplanlægning.

Stk. 3. Der gives point for hvert kriterium i stk. 2. Kriteriet i stk. 2, nr. 1, indgår i afvejningen med 40 %. Kriterierne i stk. 2, nr. 2-4 indgår i afvejningen med hver 20 %.

Min fremhævelse.

At sikre videreførelse af et erhverv skal vægtes lige så højt som nationale handleplaner for truede fiskearter, eller vandløb i Natura 2000-områder, hvor vandløbsfauna indgår i udpegningsgrundlaget, virker næsten tragikomisk.

Afslutningsvis vil vi rose at der med bekendtgørelsen forsøger at lægge op til en strækningsbaseret fremfor en stykbaseret projektadministration med henblik på, at der søges om tilskud til restaurering af hele vandløbsstrækninger.

Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker at rose dette nye initiativ i bekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Miljøkonsulent

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 13. juni 2016

J. nr.:

Init.: niv

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om kriterier for kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering (J.nr. NST-4200-00051)

Ovennævnte udkast til bekendtgørelse er i høring frem til den 13. juni 2016.

Det fremgår af høringsbrevet, at "Bilaget vedrørende de vejledende referenceværdier endnu ikke er udfyldt. En udfyldelse af bilaget afventer den endelige vedtagelse af vandområdeplaner 2015-2021 og en stillingtagen til, om ikke-gennemførte vandløbsindsatser fra den gældende vandplan overføres til vandområdeplanerne 2015-2021."

Dette er en vigtig del af bekendtgørelsen. Kommunerne har i 1. vandplanperiode netop oplevet problemer med omkostningseffektiviteten i specielt de helt store og vigtige vandløbsprojekter. Disse projekter er essentielle for, at flere af de værdifulde vandløb kan opnå målopfyldelse.

Limfjordsrådet opfordrer til at sådanne kommunale vandløbsprojekter, der ikke kan finansieres med det nuværende regelsæt i vandløbsindsatsen, løftes i en målrettet indsats i anden planperiode og det med en særskilt støtteordning.

Limfjordsrådet har samlet et katalog (vedlagt) med eksempler fra limfjordskommunerne, der illustrerer behovet for en sådan særskilt støtteordning.

En betragtelig del af de projekter, hvor det giver mening med en indsats i første generations vandplaner er endnu ikke realiseringsansøgt. Limfjordsrådet opfordrer til at disse ikke-gennemførte vandløbsindsatser fra første planperiode overføres til vandområdeplanerne 2015-2021.

Med venlig hilsen

Michael Damm
Leder af Limfjordsrådets Sekretariat

Niels Vedel
Koordinator

Væsentlige større vandløbs-kerneprojekter Afslag givet pga. manglende omkostningseffektivitet

Indhold

Frederikshavn Kommune.....	2
Sæby Vandmølle, AAL-346	2
Mariendal Mølle, AAL-669.....	2
Ikast-Brande Kommune	2
Agerskov Dambrug, RIN-00234	2
Vesthimmerland Kommune	2
Oustrup Bæk, AAL-996	3
Brønderslev Kommune	3
Tilløb til Stubdrup Bæk, REF-640	3
Lemb-Ørum Bæk, AAL-878	4
Mariagerfjord Kommune	4
Villestrup Å, AAL-1590	4

Frederikshavn Kommune

Sæby Vandmølle, AAL-346

Sæby Vandmølle ligger ved Sæby Å, ca. 700 m opstrøms udløb til Kattegat. Opstrøms opstemningen er der ca. 102 km vandløb, der er målsat i vandplanen. Sæby Vandmølle udgør et anlæg med fisketrappen, stemmeværket og en møllesø. Stemmeværket til vandmøllen udgør en væsentlig faunaspærring, hvor kun vandrefisk med god svømme- og springkraft kan passere opstemningen via eksisterende fisketrappe ved møllehuset.

Det er vurderet, at det vil koste ca. 24 millioner, at gennemføre en indsats, som kan skabe faunapassage ved vandmøllen. Naturstyrelsen har besluttet, at Frederikshavn ikke er forpligtet til at gennemføre indsatsen da et projekt til den pris ikke er omkostningseffektivt i forhold til den økonomi, som er afsat i vandplanen.

Gennemførelse af indsatsen kræver derfor en anden form for finansiering.

Mariendal Mølle, AAL-669

Mariendal mølle ligger ved Elling Å ca. 5 km opstrøms udløbet i Kattegat. Opstrøms opstemningen er der ca. 97,5 km vandløb, der er målsat i vandplanen.

I forhold til Mariendal Mølle har det ikke været muligt at få en frivillig aftale omkring erstatning til lodsejeren i forbindelse med gennemførelse af indsatsen. Kommunen har derfor ansøgt Naturstyrelsen om at blive fritaget for forpligtigelsen at gennemføre indsatsen da projektet ikke er omkostningseffektivt i forhold til den økonomi, som er afsat i vandplanen. Gennemførelse af indsatsen kræver derfor en anden form for finansiering.

Ikast-Brande Kommune

Agerskov Dambrug, RIN-00234

Spærringen udgøres af et stemmeværk ved Agerskov Dambrug, der ligger ved Munklinde i Ikast-Brande Kommune. Karup Å er landets 6. største vandløb og betragtes af mange som et af de bedste vandløb til havørredfiskeri i Danmark. Hvis stemmeværket fjernes, åbnes der op for omtrent 60 km vandløb, herunder flere fine tilløb som Bording Å og Elbæk. Ved stemmeværket er der en faldhøjde på omtrent 1,3 meter, der skaber en opstuvningszone på ca. 1 km.

I udkastet til Vandområdeplan 2015-2021 viser risikovurderingen, at strækningen opstrøms stemmeværket ikke kommer til at opfylde målsætningerne under de eksisterende forhold. Fjernelse af stemmeværket vurderes at være et tilstrækkeligt indgreb til at opnå målopfyldelse for fisk, i hovedparten af de mange kilometer vandløb, der ligger opstrøms stemmeværket.

Under de eksisterende forhold er der et lille omløbsstryg, men effekten af stryget vurderes at være ringe, da der kun registreres ganske få vandrefisk opstrøms stemmeværket. Stemmeværket udgør den sidste spærring i Karup Å.

Der er gennemført en forundersøgelse, der viser, at det er relativt billigt at fjerne selve stemmeværket. Den alvorligste knast har været, at der ikke har kunnet indgås en aftale mellem Ikast-Brande Kommune og dambrugsejeren, om opkøb af stemmeretten.

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Tlf. 9966 7000

www.vesthimmerland.dk
post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Lundbakvej 5
9490 Pandrup

Tlf. 7257 7777

www.jammerbugt.dk
tm@jammerbugt.dk

Længst opstrøms i Karup Å, ved udløbet af Bølling Sø, hvor Karup Å starter, er Ikast-Brande Kommune i samarbejde med Naturstyrelsen i gang med et projekt. Her forbedres passageforholdene ved udløbet og vandløbet vil blive genslynget på en strækning af omtrent 900 m.

Vesthimmerland Kommune

Oustrup Bæk, AAL-996

I Vesthimmerland Kommune er der en indsats, der ikke kan holde sig indenfor referencerammen i vandplanen, men som fortjener at blive gennemført:

Spærringen er et stemmeværk i forbindelse med en mølledam i den private bæk Oustrup Bæk, tilløb til Halkær Å. Der er 1,175 km superfint vandløb ovenfor dammen. Der skal etableres 200 m omløbsstryg for at udligne de 2 m opstemning.

Da de tilstødende arealer er kuperede og parklignende, er det svært at finde en løsning, der holder sig under 5x referenceværdien (123.375 kr.). Der er søgt og givet afslag på et projekt til 1.438.616 kr. (12 x ref.). Der forventes at blive søgt om et revideret projekt, men det forventes ikke, at dette projekt komme under 5x ref.

Lodsejeren ønsker ikke en fjernelse af den opstemmede mølledam, da han værdsætter dammens og ejendommens historie, samt de rekreative og landskabelige oplevelser dammen giver. Lodsejeren er positiv over for etablering af et omløbsstryg, hvis dette etableres under hensyn til ejendommen og i samarbejde med ejer.

Brønderslev Kommune

Tilløb til Stubdrup Bæk, REF-640

Den udpegede indsats, REF-640, restaurering af ca. 1.9 km vandløb, ligger i Ry Å-vandsystemet og er omfattet af Vandplan 2009-2015 for hovedvandopland 1.2 Limfjorden.

Gennemførelsen af restaurering nr. 640 som beskrevet i forundersøgelsesrapporten vil have en markant og langtidsholdbar effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringsprojekterne. Det offentlige vandløb Stubdrup Bæk er 13,7 km langt og karakteriseret ved ganske få velegnede gydepladser for lampretter og laksefisk. Af samtlige tilløb til Stubdrup Bæk er Ref. 640 det eneste med potentiale som gydevandløb og det vurderes som sandsynligt, at yngeltætheden efter få sæsoner kan komme over 120 stk./m². Denne vurdering begrundes, kort fortalt, med vandkvaliteten, vandføringen og optimale faldforhold over store strækninger. En restaurering vil generelt betyde en markant forøgelse af artdiversiteten for invertebrater på hele strækningen.

Stubdrup Bæk-vandsystemet er i forbindelse med DTU Aquas udsætningsplan undersøgt i sommeren 2015 og elbefiskningerne viste en minimal produktion af ørredyngel på alle stationer i systemet (4 stk. ørredyngel). Uden en indsats, jf. forundersøgelsesrapporten vil der ikke ske nogen positiv ændring hen imod målopfyldelse. Lodsejerne er positive overfor projektet.

Detailbudget er vurderet til 171.500 kr. hvilket svarer til 7,6*referenceværdien.

Der er givet afslag på ansøgning om realisering.

Lemb-Ørum Bæk, AAL-878

Den udpegede indsats, AAL-878, 670 meter rørlægning, ligger i Ry Å vandsystemet og er omfattet af Vandplan 2009-2015 for hovedvandopland 1.2 Limfjorden.

Indsatsen består i genåbning af en rørlægning, hvori der samtidig findes en opstemning med et

72 cm højt styrt. Ved gennemførelse af indsatsen genåbnes den 670 m lange rørlagte strækning, ligesom der vil fremkomme naturlige faldforhold på den 400 m lange opstemmede strækning ovenfor rørlægningens start. I alt bevirker gennemførelse af indsatsen således bedre fysiske forhold på 1.070 m vandløb.

Lemb-Ørum Bæk er karakteriseret ved, at der er ganske få velegnede gydepladser for lampretter og laksefisk. Åbning af den rørlagte strækning og udlægning af sten og grus vil generelt betyde en markant forøgelse af artsdiversiteten for fisk, invertebrater og planter på hele strækningen. En gennemgang af faunaprøverne for statens stationer viser, at der findes en imponerende mængde af udprægede rentvandsarter af invertebrater (smådyr) i vandløbet. Faunaen er dog fundet i et ringe antal individer. Vandløbet står med andre ord på spring for at blive et højkvalitets-vandløb, såfremt der gennemføres de rette restaureringsforbedringer.

Potentialet for dette vandløb er højt men uden en indsats, jf. forundersøgelsesrapporten vil der ikke ske nogen positiv ændring hen imod målopfyldelse, hvorved tilstanden forsat kan forventes at være ringe økologisk tilstand.

Detailbudget er vurderet til 287.750 kr. svarende til ca. 14 gange referencerammen. Der findes dog yderligere vandløb opstrøms spærringen end det der er taget med i vandplanen. Lægges det reelle km vandløb til grund for beregningen fås en omkostningseffektivitet på 6,4 gange referencerammen.

Der er givet afslag på ansøgning om realisering.

Mariagerfjord Kommune

Villestrup Å, AAL-1590

Spærringen er et stemmeværk i forbindelse med møllesøen ved Willestrup Gods i Villestrup Å. Spærringen fjernes ved at lave et omløbsstryk på ca. 1.000 m, hvor størstedelen af vandføringen i Villestrup Å fremover vil løbe. Ved indløbet til omløbet etableres der en fysisk adskillelse mellem møllesøen og Villestrup Å, som sikrer, at størstedelen af vandføringen føres udenom møllesøen. Møllesøen sikres vand gennem et nyt reguleringsbygværk. Det er vigtigt, at vandspejlet i møllesøen kan opretholdes da Willestrup Gods er bygget på et fundament af egepæle, som er afhængige af vandmætning.

Forholdene omkring Willestrup Gods er en total spærring for optrækkende fisk og en delvis spærring for øvrig akvatisk flora og fauna.

Der er gennemført forundersøgelse og detailprojektering.

Fjernelsen af AAL-1590 åbner op for 18,7 km vandløb i Natura2000-område.

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Der er ansøgt om i alt 6.124.304 kr. til realisering. Indsatsens referenceværdi er 317.900 kr. og omkostningseffektiviteten er således 19 x ref. Prisen overstiger tærskelværdien for 3.000.000 kr. for anlægsprojekter og skal derfor i licitation med annonceringspligt.

Den overvejende årsag til overskridelsen er beskyttelse af de kulturhistoriske værdier omkring Willestrup Gods. Der bør lægges vægt på helheden i Villestrup Å. I en årrække har der været gennemført flere projekter i vandløbet. Nordjyllands Amt nedlagde 2 dambrug for at sikre passage på de nederste strækninger. Samtidig blev der lavet genslyngninger af de nedre dele med våde enge omkring. Senest har Naturstyrelsen nedlagt de sidste 7 dambrug i vandløbssystemet. Vandløbet har reageret prompte og smoltudtrækket er mere end 20-doblet i perioden. Den sidste spærring i hovedløbet er AAL-1590. Vandløbet er for danske forhold helt unikt. Store dele af vandløbet forløber i kridtgrund og er derved for en stor dels vedkommende kildefødt. Bl.a. ligger St. Blåkilde opstrøms spærringen. Hele vandløbet er en del af udpegningsgrundlaget for Natura2000-område 222 Villestrup Ådal. Endelig bidrager det nye vandløb med ca. 1 km ny vandløbsstrækning med godt vandløbsmiljø. Det må således anføres, at projektet har en betydelig effekt i forhold til vandløbet og formålet med vandløbsrestaureringsprojekterne. Hvis det ikke gennemføres vil det have en negativ effekt på de opstrøms liggende indsatser (i alt 7 stk.: 3 indsatser i Storearden Bæk og Lillearden Bæk har fået tilsagn, 3 i spidsen af Lillearden Bæk er note 5 godkendte og 2 restaureringer (ref. 1002 og 488) er realiseringsansøgte).

NaturErhvervstyrelsen har oplyst, at AAL-1590 ikke opnår tilsagn.

Projektet omfatter én lodsejer, godsejer Vincents luul. Lodsejeren har udtrykt en del bekymringer for specielt de kulturhistoriske forhold omkring godset. Efter flere forhandlinger ser det imidlertid ud til, at der kan opnås enighed om den beskrevne løsning. Der har været ført lange og svære forhandlinger med lodsejer, som stadig ikke er helt afsluttet. En udskydelse af projektet til en senere periode pga. de høje omkostninger vil indebære risiko for, at der ikke senere kan opnås aftale med lodsejeren.

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Tlf. 9966 7000

www.vesthimmerland.dk
post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Lundbakvej 5
9490 Pandrup

Tlf. 7257 7777

www.jammerbugt.dk
tm@jammerbugt.dk

